

Els xiulits i els escarritxos

Durant el dia estem envoltats de sorolls, sobretot els que vivim a ciutat. A banda de les múltiples onomatopeies que tenim per imitar els sorolls del nostre dia a dia –catacric-catacrac, nyic-nyic, tic-tac, xip-xap, xup-xup, plof–, hi ha un munt de paraules que descriuen tota aquesta sonoritat. El *brum* és la remor sorda que fa el vent quan brum, és a dir, quan fa soroll. El verb *brumir* prové de l'encreuament de *bonir* i *brunzir*, que signifiquen, respectivament, 'fer una remor sorda i contínua un abell, una multitud, etc.' i 'produir un brunzit un cos que es mou ràpidament dins l'aire'.

Relacionats amb el temps, també tenim *borinor*, que és el soroll sord i llunyà que precedeix un temporal; el *bramul*, el 'soroll intens de la tempestat, de la mar avalotada', o la mateixa paraula *remor* i els seus derivats: *remoreig*, *remorejar*...

Sabíeu que...

En català hi ha un munt de mots que descriuen els sorolls que sentim cada dia. No és el mateix un terrabastall que un brum, un xerric o una xiscladissa. La pàgina web de Rodamots en fa una tria ben interessant.

De paraules relacionades amb els sorolls que fan els animals, en trobem diverses, per exemple *piuladissa*, que és quan molts ocells piulen alhora.

L'*escarritx* és el 'cruixit de les dents en fregar les de dalt amb les de baix' i, per extensió, també és el soroll aspre que fa una cosa. Un soroll sec, agut, sobtat, produït per un tret, una ruptura, un cop de fuet, etcètera, és l'*esclafit*, i un soroll estrident, un *estridor*. La *saragata* és una bullícia, amb crits, gatzara. De significat semblant és el mot *tabustol*, que vol dir cridòria, soroll de crits, com *esvalot*. Un *trontoll* és el soroll repetit que fa una cosa quan es mou o se sacseja. I un *xerric* tant és el soroll que fa una cosa quan cruix o carrisqueja com el soroll que, en beure a gallet, es produeix quan passa l'aire aspirat entre el paladar i la punta de la llengua, d'aquí l'expressió "beure a xerric", a gallet. Un altre mot per recordar és *xiulit*, el so que es produeix quan una persona xiula.

Altres paraules usals relacionades amb els sorolls, i que també podeu trobar al web Rodamots, són *dring*, *estrèpit*, *enrenou*, *terrabastall*, *fressa*, *borinor* i *gatzara*. *

Albert Camus i la causa republicana

Un cop celebrat el centenari del naixement d'Albert Camus (1913-1960) apareix el recull d'articles *La sangre de la libertad*, publicat per La Linterna Sorda. El títol que dona nom al llibre és un article publicat a *Combat* el 24 d'agost del 1944: "La nit d'agost, París treu foc per totes les seves boques. En aquest immens escenari de pedres i aigua, entorn d'aquest riu amb les onades prenyades d'història, les barricades de la llibertat s'han aixecat una vegada més. Una vegada més, la justícia s'ha aconseguit a costa de la sang humana."

Albert Camus, premi Nobel de Literatura del 1957, va ser un excel·lent periodista crític; mostra d'això són els escrits que conformen el present recull, on apareix la seva faceta menys coneguda com a periodista i activista insubornable contra la tirania i a favor de la lluita dels oprimits. Els escrits de Camus són precedits per diversos treballs d'especialistes de la seva obra, com Ana Muíña, Agustí Villalba, Freddy Gómez i Hélène Rufat.

La sangre de la libertad està estructurat en tres parts. A la primera es reproduïx el conegut "*Cartas a un amigo alemán*" (1948). La segona està formada pels articles publicats a *Combat* (que ell mateix dirigia) sobre l'alliberament de París al costat d'altres escrits d'ètica llibertària com ara "*Crítica a la nueva prensa*" i "*Moral y política*".

Camus havia trencat amb el Partit Comunista arran de la política repressiva i els pactes contra natura de Stalin. Els articles de Camus són plens de saviesa filosòfica i d'un esperit rebel, lliure i honest. Escriu sobre la construcció de la nova Europa i denuncia els crims del franquisme, citant García Lorca, Antonio Machado i Lluís Companys. A més, Camus se solidaritza

públicament contra la pena de mort a què van ser condemnats onze militants cenetistes de Barcelona i de Sevilla.

La tercera part del llibre aporta les interessants cartes sobre la rebel·lia: "*Rebeldía y conformismo*", "*Rebeldía y política*", "*Rebeldía y romanticismo*" i "*Rebeldía y servidumbre*". Finalment hi ha dos treballs sobre la situació espanyola de la postguerra: "*España y la cultura*" (1952), conferència pronunciada a la sala Wagram, on Camus va denunciar les execucions de cinc anar-

L'apunt

Camus va publicar cinc novel·les, com ara *L'estranger* i *La pesta*; tres reculls de narracions, com per exemple *La dona adúltera*; cinc obres de teatre, com són ara *El malentès* i *Calígula*, i set títols de no-ficció. Tot plegat li va valer el Nobel, "per una producció literària que amb sinceritat il·lumina els problemes de la consciència humana de la nostra època".

L'escriptor i activista francès Albert Camus

en una imatge del 1947 AFP

quistes al Camp de la Bota de Barcelona el 14 de març del 1952; i "*El pan y la libertad*", al·locució feta a l'acte organitzat pel diari *Solidaridad Obrera*, a la Borsa del Treball de Saint-Étienne, el 10 de maig del 1953.

L'autor de *L'home rebel* simpatitza amb els republicans, però sobretot amb els anarquistes i amb els militants de la CNT a França. El 1951 va ser present en un acte per commemorar el 19 de juliol, a la Casa de Catalunya a París, i allà va expressar la vergonya que sentia pel fet que França i la resta dels països democràtics haguessin abandonat Espanya en mans del feixisme franquista. *